

Udviklingsmål 2018 – 2020

Strategier for Fællesskab og relationer, Fortællingen og Børn og unge i naturen.

Kære kredsleder

På landsmødet 2018 vedtog FDFs kredse tre nye udviklingsmål under overskrifterne 'Fællesskab og relationer', 'Fortællingen' og 'Børn og unge i naturen'.

I dette hæfte kan du læse hovedbestyrelsens strategier, delmål og indsatser for de enkelte udviklingsmål og få inspiration og gode ideer til, hvordan I kan skabe en god

udvikling i kredsen ved at arbejde med udviklingsmålene derhjemme.

Husk at du altid kan kontakte din forbundssekretær, hvis du har brug for sparring og hjælp til at komme videre.

God læselyst!

Udviklingsmål i FDF

2014

2016

2018

2020

2022

FDF i samarbejde		Fortællingen	
Kirken	Lokalt engagement	Lederen fortæller FDF	Fremtidigt delmål
Kommunen	Børn og unge i udsatte positioner		
Samarbejde med skolen			
Fællesskab og relationer			
Fællesskab mellem børn	Legen som frirum	Det gode møde	
Relationer - Børn og ledere	Lederfællesskabet og flere børneledere	Børn og unge i naturen	
	Fastholde flere medlemmer	Flere børn og unge i naturen	Fremtidigt delmål

Sæt skub i udviklingen

Med tre forskellige udviklingsmål og delmål at tage fat i, er der rig mulighed for at få sat gang i spændende, relevant udvikling i kredsen. Har I talt om, hvad I har lyst til eller behov for at fokusere på i den kommende sæson?

I kan lade jer inspirere af andres udsagn på disse sider.

Det gode møde

” **Jeg vil gerne arbejde med vores opmærksomhed på ledernes rolle i samværet med børnene.**

” **Jeg kunne godt tænke mig, at vi arbejdede med mere kvalitet i vores børnemøder.**

” **I min kreds mister vi en del børn. Det vil vi gerne arbejde med at forebygge.**

Lederen fortæller FDF

” Vores ledere har masser på hjerte – og de skal fortælle det.

” Den bedste reklame for kredsen er vores fælles oplevelser.

” Vi skal fortælle om FDF til dem, der gider lytte.

Flere børn og unge i naturen

” Vi skal øve os i at være mere udenfor på vores møder.

” Vi skal være mere bevidste om, hvad vi i kredsen mener med naturoplevelser.

” Kredsens børn skal være super gode til at passe på naturen.

Strategi for Fællesskab og relationer 2019-2020

Udviklingsmål: FDF vil have fokus på fællesskab og relationer af høj kvalitet for derigennem at fastholde børn, unge og aktive ledere i FDF

'Det er aktiviteter, der tiltrækker, men relationer der fastholder'. 'I FDF bliver man til nogen, ikke til noget'. 'FDF er et legende frirum, fri for præstationer og test'.

Udsagn som disse har farvet FDF i årene efter, at Landsmødet vedtog ambitionen i 2014. Men er det hele sandheden? I begyndelsen af 2018 gennemførte en ungdomsforsker en undersøgelse blandt otte kredse, der er dygtige til at fastholde medlemmer. Resultatet af undersøgelsen blev en fastholdelsesrapport, der giver nogle bud på, hvad der fastholder børn og unge i FDF, men også hvorfor tidligere FDFere har valgt at stoppe i FDF.

Fastholdelsesrapporten peger på et stort behov for kvalitet i vores møde med børn og unge. Relationer i FDF er vigtige, men vil vi fastholde, skal FDF være mere end blot et sted, hvor man mødes med vennerne.

Børnene og de unge stiller krav til både mødets indhold og til de voksne. Mødet skal rumme planlagte og nytænkende aktiviteter, som udfordrer på et passende niveau. Fagligt og socialt kompetente ledere skal tage ansvar for mødets indhold og afvikling, de skal uddelegere ansvar og give plads til spontanitet.

Kort sagt; der skal være tænkt over tingene og være sammenhæng mellem samværsformer og aktiviteter i DET

GODE MØDE. Med ét ord kan man opsummere det med: kvalitet. Kvalitet i mødet er den udfordring, som udviklingsmålet skal arbejdet med.

Hvert år starter 5.000 nye medlemmer i FDF. Desværre stopper der også omkring 5.000 medlemmer årligt. Der er derfor et stort potentiale i at arbejde med fastholdelse. Fra fastholdelsesrapporten ved vi, at børn fastholdes af det gode møde. Et møde med spændende aktiviteter, og en leder, som tager ansvar.

Der findes næppe en leder i FDF, som ikke anstrenger sig for at planlægge og afvikle det bedst mulige møde hver uge. Så kan vi overhovedet gøre det meget bedre? Ja, hvis vi ser på lederrådet som et fællesskab, der deler ansvaret for en høj kvalitet i kredsens arbejde. Vi skal gøre op med, at hver leder har ansvar for sin egen klasse. Alle ledere skal føle et fælles ansvar for, at alle kredsens møder er gode.

Vi skal dyrke en kultur, hvor vi tør se kritisk på os selv og stille krav til hinanden. Det kan ske gennem f.eks. værktøjer til kredsens selvevaluering og selvrefleksion, feedback og sparring på hinandens møder. Vi skal lære af hinanden og spille hinanden bedre. Vi skal gøre det, vi gør mere bevidst – og have opmærksomhed på, hvad vi gør godt, og så gøre mere af det. I det arbejde er FDFs pædagogik et vigtigt værktøj. I en sådan bevægelse spiller kredslederen en vigtig rolle som leder for lederne. Et fokusområde er derfor at uddanne kredslederne til at lykkes med en opgave, der kan være udfordrende i en frivillig kultur.

Det gode møde

**Det vedtagne delmål:
FDF vil sætte fokus på sammenhæng mellem samværsformer og aktiviteter i det gode møde**

Hvad har der været fokus på indtil nu?

Siden 2014 har kredse, landsdele og landsforbund arbejdet med udviklingsmålet 'Fællesskab og relationer'.

SPILLET 'RUNDT OM RELATIONER'

Fra 2014 til 2016 var fokus på relationer mellem voksne og børn, og fællesskabet mellem børnene. Spillet 'Rundt om relationer' var et værktøj for lederflokkene til at tale sammen om deres sprog og omgangsform med børnene. Fokus var på den voksne som rollemodel for at skabe et inkluderende og anerkendende møde for børn med mange forskellige behov.

TÆNKETANK FOR FÆLLESSKAB OG RELATIONER

Fra 2016 til 2018 undersøgte FDFs tænketank for fællesskab og relationer FDFs pædagogiske praksis fra mange vinkler, og arbejdet dannede grundlag for den FDF-pædagogik, der blev vedtaget på landsmødet i 2018. På samme landsmøde blev også vedtaget en ny mærkefilosofi, der skal udfoldes i den kommende periode.

I perioden 2016 til 2018 har FDFs socialudvalg arbejdet med greb til, hvordan man i kredsene kan række ud til børn i udsatte positioner. Udgivelsen "FORM – om social udsathed i FDF" kommer med en række konkrete pædagogiske greb og anbefalinger til gode samværsformer på FDF-møderne.

FASTHOLDELSERAPPORT

En ekstern forsker har set nærmere på, hvad der fastholder børn og unge i FDF, og hvorfor de forlader os. FDF udgav på baggrund af dette en fastholdelsesrapport i 2018. Den har været formidlet i mange netværk og på lederuddannelser. Derfor bygger det fremtidige arbejde med fastholdelse videre på to elementer fra fastholdelsesrapport. Det ene er hjælp til medlemshåndtering, og det andet er forældre-samarbejdet.

Indsatser

1 Sammenhæng mellem samværsformer og aktiviteter på møder

INDSATS

Kredslederen har fået værktøjer til at lede en proces, hvor lederne planlægning på klasserne: A. Indeholder overvejelser om sammenhængen mellem aktiviteter og samværsformer. B. Tager udgangspunkt i FDFs pædagogik.

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Overvej, hvordan alle kredsens ledere kan møde FDF-pædagogikken
Tal med hinanden om, hvordan det bliver naturligt at tænke samværsformer ind i mødeplanlægningen

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Kredsledere har iværksat, at lederne kan sparre med hinanden om det gode møde, hvor samværsformer og aktiviteter hænger sammen.
Kredsledere har arbejdet med FDFs pædagogik i praksis.

2 Kvalitet i møderne

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Hvad er kvalitet hos os?

INDSATS

Gennem redskaber til inspiration, sparring og refleksion er lederne i stand til at spotte og styrke kvaliteten i kredsens møder.

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Kredsens lederråd har arbejdet med værktøjer og inspiration til at lægge mødeplaner.
Kredsens lederråd har arbejdet med sparring på tværs af klasser om planlægning.

3 Fastholdelse af medlemmer

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Hvordan fastholder vi medlemmer? Kan vi se, hvis et medlem er på vej ud af kredsens?
Hvordan kan vi styrke forældresamarbejdet?

INDSATS

For at fastholde flere medlemmer i længere tid uden det er for besværligt, skal der fokus på bestyrelses- og forældresamarbejde i kredsens samt lettere administrative forhold angående medlemskab.

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Kredse, landsdele og forbund har arbejdet med konkrete mål for færre udmeldelser.
Kredse har bedre styr på medlemsskaber i kredsens.
Kredsens samarbejde med forældre.

Strategi for Fortællingen 2019-2020

Udviklingsmål: FDF omsætter ambitionen til målrettede fortællinger, så både børn, unge, ledere og forældre har sprog for, hvad FDF er

Udviklingsmålet varer frem til 2022.

Frem til 2020 vil der blive fokuseret på, at lederne og de unge kan omsætte ambitionen til et sprog for, hvad FDF er.

FDF er meget mere end de aktiviteter, som børnene tager del i til det ugentlige møde. Vores ambition fortæller det: I FDF giver vi børn og unge et ståsted at møde verden fra. FDF er i høj grad dannelse. Dannelse som et menneske, der kan tage ansvar for sig selv, fællesskabet og den verden, vi er en del af.

Da ambitionen blev vedtaget i 2014, ramte den lige ned i hjertet af FDF. Men hvad betyder det egentlig at have et ståsted at møde verden fra? Hvorfor er leg vigtig? Hvad betyder det for et menneske at være en del af et fællesskab med fokus på relationer? Hvilken indflydelse har troen på den måde, vi møder verden og hinanden på? Og hvad forstår vi med samfundsengagement?

Som ledere kender vi mange af svarene. Det er derfor, vi nikker til ambitionen, og genkender vores fælles FDF i den.

Alligevel er det ofte noget andet, vi trækker frem, når vi fortæller vores omverden om FDF. Det bliver ofte en fortælling om, hvad vi ikke er, eller beskrivelser af de aktiviteter, vi laver.

FDFere skal have et stærkt fælles sprog for, hvad FDF er. I FDF er lederne og de unge rollemodeller, både i tale og handling. Derfor må arbejdet med at skabe og sprede et fælles sprog om det særlige ved FDF starte hos lederne og de unge. Lederne og de unge skal være komfortable med at dele deres egne såvel som kredsens lokale fortællinger, da disse tilsammen udgør den store fortælling om FDF. Dette gælder både i samtale og på sociale medier, hvor fokus i højere grad skal være, hvad FDF er, frem for hvad vi laver, eller hvad vi ikke er.

Samtalen starter i kredsen. Det kan være på ledermødet eller omkring bålet på en weekendtur, men kan ikke formidles alene gennem PR-materialer eller talekort. Der vil være større chance for, at andre kan aflæse og afkode, hvad FDF er, hvis kredsen i mødet med andre positivt og på en attraktiv måde kan sætte ord på FDF.

Lederen fortæller FDF

Det vedtagne delmål:

Ledere og unge omsætter ambitionen til fortællinger om FDF.

HVAD HAR DER VÆRET FOKUS PÅ INDTIL NU?

Siden FDF vedtog sin ambition om at give børn og unge et ståsted at møde verden fra i 2014, har ambitionen vækket genklang hos FDFere landet over. Ambitionen danner udgangspunkt for lederuddannelse, udvalg, store arrangementer, kurser, landsdelenes fokus, materialer og inspiration.

1 Lederens og unges sprog

INDSATS

Alle ledere og unge i FDF har fået inspiration til at tage samtalen om deres egen FDF-fortælling og bevidsthed om, hvordan denne spiller sammen med kredsens lokale fortælling og den store FDF-fortælling.

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Ledere og unge i FDF ved, hvad de mener, når de fortæller nye medlemmer og deres forældre, at FDF giver børn og unge et ståsted at møde verden fra, og hvad det vil sige at gå til FDF.

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Hvordan fortæller vi nye medlemmer, hvad FDF er?
Hvem blandt kredsens voksne er gode til at fortælle forældre om FDF?

2 Kredsens fortælling

INDSATS

Den lokale fortælling om FDF skal gøre ledere til trygge medfortællere af FDF. Kredsens fortælling kommer ud over rampen og fortæller ikke kun om, hvad der laves, men i høj grad hvorfor kredsens er en FDF-kreds.

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Forstår lokalområdet, hvem vi er?
Hvad siger vores opslag på sociale medier om kredsens?

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Kredsens arbejder med de sociale medier, så der sker en udvikling fra "hvad laver vi" til "hvorfor gør vi det" i billeder og beskrivelser.

3 Inspiration til at fortælle

INDSATS

Lederens sprog og kredsens fortælling styrkes gennem lettilgængelig inspiration til at fortælle FDF. Der er eksperimenteret med fortælling på mange måder, så ordet ikke står alene, når vi fortæller om FDF

HVAD VIL VI GØRE I KREDSSEN?

Kan vi lege os til en fortælling om kredsens?
Mangler kredsens og lederne inspiration til at fortælle om FDF?

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Fortælling er blevet en naturlig del af kredsens og landsdelenes arbejde i FDF. Fortælling har været på programmet på kurser og landsarrangementer.

Strategi for børn og unge i naturen 2019-2022

Udviklingsmål: FDF ønsker at flere børn og unge oplever, undres, glædes ved og passer på naturen

Udviklingsmålet varer frem til 2022.

At færdes i og at opleve naturen er en stor del af det at være FDFer, for i FDF er vi gode til at dyrke udelivet og naturoplevelserne. Mange af vores klassemøder, ture og lejre, foregår netop derude, og der er ofte sådan, at kombinationen af naturen og aktiviteten skaber det gode møde. Men for os FDFere handler det ikke bare om at lave aktiviteter i naturen. Det handler i ligeså høj grad om at være til stede. Om at opleve, vise respekt for og passe på naturen, lade sig rive med, forundres og glædes.

I FDF har vi fokus på selve naturoplevelsen, og det gør det til noget særligt, når vi leger, vandrer, lever, sover og i det hele taget færdes i den. Samtidig understøtter disse oplevelser vores kristne grundlag, idet naturen tilbyder et rum til eftertanke.

Som FDFere ved vi, at naturen kan noget helt særligt, men generelt er der mange børn og unge, der ikke oplever dette, for tendensen er, at børn og unge kun sjældent kommer derud.

Naturen giver ikke alene glæde og gode oplevelser, men bidrager også til at bekæmpe nogle af tidens store sund-

hedsudfordringer i form af stress, angst og ensomhed. Børn og unge bruger stadig mere tid med at være fysisk inaktive foran en skærm. Derfor er der god grund til, at vi i FDF melder os på banen, så børn oplever glæden ved naturen og får lyst til mere. Børneliv i dag har brug for naturen.

Når vi i FDF ønsker at prioritere, opdage og opleve naturen, er det for at understøtte vores ambition. Med naturen som rum, kan vi i FDF styrke og forbedre vores arbejde med børn og unge, samt gøre omverden opmærksom på vores værdier. Derfor bør alle kredse arbejde med, hvordan naturoplevelser kan styrke ambitionen og dele dette med andre kredse, så flere børn og unge kan opleve naturen.

Det giver anledning til at arbejde i to spor:

Et, hvor kredsene har mulighed for at opdage nyskabende naturoplevelser. Dette fokuserer på vidensdeling mellem alle dele af forbundet, så kredsene hver især opdager, hvad der er nye naturoplevelser for dem.

I det andet spor vil vi undersøge vores nuværende tilgang til naturen, for at skabe indsigt i, hvordan vi giver flere børn og unge oplevelser i den.

Børn og unge i naturen

Det vedtagne delmål:

FDF skal være et attraktivt og lettilgængeligt fællesskab, hvor børn og unge oplever naturen gennem betydningsfulde og nyskabende aktiviteter.

HVAD HAR DER VÆRET FOKUS PÅ INDTIL NU?

Dét at være fælles om gode naturoplevelser er allerede en stor del af dagligdagen i kredsene. Vi er allerede ude i naturen, og vi er gode til at opleve naturens stilhed og storhed gennem betydningsfulde aktiviteter. I FDF er udeliv helt naturligt, og det er vigtigt for os, at børnene kommer ud og oplever naturen.

I FDF ligger tilgangen til naturen tæt op ad vores ambition. Tro kommer frem i vores glæde ved, og respekt for Guds skaberværk, for i FDF er selve oplevelsen af og glæden ved naturen et mål i sig selv. Og når man glædes ved noget, lærer man samtidig at have respekt for det. I FDF er naturen også en ramme for leg, og selvom friluftsvitater kan fylde meget, er det den legende tilgang, glæden og forundringen, der er det bærende for den måde, vi er i naturen på.

I FDF er fællesskabet og relationerne mellem mennesker noget helt grundlæggende, og naturen og de oplevelser, man får her, styrker netop fællesskabet mellem mennesker.

Det er relationer, når vi i FDF tager børnene med ud for at opleve naturen sammen. Her skaber vi et fysisk fællesskab, der bliver et alternativ til det individuelle. På den måde er FDF en modvægt til hverdagens krav og stress.

■ Koblingen mellem oplevelser og ambitionen

HVAD VIL VI GØRE I KREDSEN?

Hvordan bliver vi klogere på, om vores naturoplevelser hænger sammen med FDF-pædagogikken? Hvad er det rigtig gode spørgsmål i kredsen om naturoplevelser? Er der behov for, at I bruger naturen på nye måder?

INDSATS

Lederen i FDF skal have viden og værktøjer til at reflektere over, hvordan naturaktiviteter og naturoplevelser tager udgangspunkt i FDFs formål, ambition og pædagogik, så naturen vælges som mødested.

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

FDF-ledere er om 2 år godt i gang med at reflektere over, hvordan en given naturoplevelse spiller sammen med FDFs ambition og pædagogik. FDF-ledere vælger i højere grad naturen som ramme for børnemøder.

2 Videndeling om de gode naturoplevelser

INDSATS

Videndeling

Der skal sættes fokus på videndeling af de gode naturoplevelser mellem kredsene.

Fokus på de nyskabende naturoplevelser

Det skal blive tydeligt, at kendte naturoplevelser i én kreds, kan være nyskabende oplevelser i en anden kreds.

LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

FDF-kredse har bidraget til videndeling på tværs af kredse, således at de gode naturoplevelser, kan opleves af flere. På den måde vil mange kredse opdage, dele og inspirere hinanden til at opleve naturen gennem nyskabende naturaktiviteter.

HVAD VIL VI GØRE I KREDSEN?

Hvor vil I gerne dele jeres fede naturoplevelser? Hvem vil I gerne have ideer til naturoplevelser fra?

3 Undersøgelse af naturindsatser

INDSATS

Der iværksættes undersøgelser til at afklare eksisterende naturindsatser, særligt målrettet muligheden for at give flere børn og unge naturoplevelser.

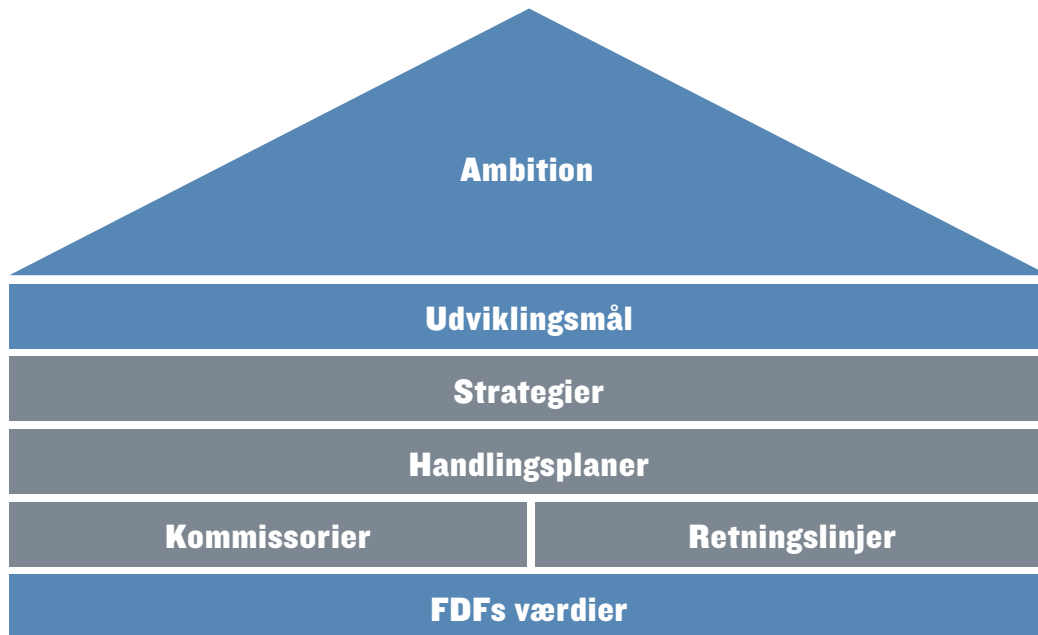
LANDSFORBUNDET HAR OM 2 ÅR UNDERSTØTTET AT:

Der er indsamlet viden om kredsenes, forbundets og udvalgenes tilgang til - og arbejde med natur. Formålet er at lave målrettede indsatser for at få flere børn og unge til at opleve naturen.

” Hvordan er det nu, det hænger sammen?

Formål

- Vedtages af landsmødet
- Vedtages af hovedbestyrelsen

Hvad så nu?

Nu kan du tage en snak med lederne og jeres bestyrelse om hvilke udviklingsmål, I gerne vil arbejde med. Hvis I gerne vil i gang allerede nu, og er fuld af gode ideer til, hvilken retning I vil i, kan I bare gå i gang med arbejdet. Det er en god idé at vælge en eller nogle få aktiviteter, som I vil sætte fokus på, fordi I føler, det kan være særlig relevant for jeres kreds at arbejde med dette tema. I må også gerne arbej-

de med det hele, men for de fleste vil det være bedste at fokusere på det, der giver mest mening for jer.

Og så kan du glæde dig til, at udvalg og arbejdsgrupper i landsforbundet, medier, landsdelsledelser, hovedbestyrelsen og ansatte de næste to år løbende udarbejder materialer, som I kan bruge til udviklingsarbejdet i jeres kreds.

Rigtig god arbejdslyst med udviklingsmålene!

FRIVILLIGT
DRENG- OG PIGE-
FORBUND